

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Det Juridiske Fakultet

Grænser for privat sagsoplysning

**Jørn Vestergaard,
professor i strafferet**

**jv@jur.ku.dk
<http://jura.ku.dk/jv>**

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 1

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Udgangspunkt

Al virksomhed, som ikke i almindelighed er forbudt, er tilladt.

Forbud:

Strafsanktionerede forbud:
f.eks. straffelovens bestemmelser om fredskrænkelser

Speciallovgivning om virksomhedsetik (skik og brug),
f.eks. lov om finansiel virksomhed § 43,
jf. bkg. 1094, 2015 og vejl. 9343, 2015

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 2

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Adgangen til "privat efterforskning"

Er et forsikringselskab berettiget til at iværksætte egen "efterforskning" ved mistanke om forsikringsvindel?

Forbrugerrådet Tænk:
Ved begrundet mistanke om forsikringsvindel, er det en politisag, som politiet må forestå undersøgelsen af.
(henvendelse til Erhvervsudvalget, 18-02-2016)

Politiet har mere vidtgående beføjelser end private:

- retsplejelovens regler om efterforskningskridt,
- politilovens regler

Er en politiefterforskning så en fordel for den undersøgte?

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 3

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Lov om finansiel virksomhed – god skik

§ 43: Finansielle virksomheder ... skal drives i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet.

Bkg. 1094, 2015 § 3: finansielle virksomheder skal handle redeligt og loyalt over for kunderne

Vejl. 9343, 2015 afspejler Finanstilsynets konkrete afgørelser

Finanstilsynets rapport af 3. februar 2016 om forsikringselskabers efterforskningspraksis

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 4

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Persondataloven – underretning af den undersøgte

§ 29: indsamling af oplysninger hos andre

HR: underretningspligt

U: afgørende hensyn til private interesser mv., jf. § 30

Finanstilsynet: ikke pligt til underretning af kunden om påbegyndelse af efterforskningskridt, hvis risiko for at forspilde formålet med efterforskningen, jf. udtalelse gengivet i Erhvervs- og Vækstministerens besvarelse af 7. marts 2016 på spm. 111

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 5

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens kapitel 27 - fredskrænkelser

HR: privatpåtale

modif 1: offentlig påtale efter forurettedes anmodning, jf. strl. § 275, stk. 2

modif 2: offentlig påtale hvis påkrævet af almene hensyn, jf. rpl. § 727, stk. 2

Tortgørelse: erstatningsansvarslovens § 26

Straffelovrådet overvejer pt. behovet for modernisering af reglerne om fredskrænkelser

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 6

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 264 – "husfredskrænkelse"

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted,
- 2) undlader at forlade fremmed grund efter at være opfordret dertil.

...

Omfattet:

- private haver, gårde, udhuse, garager, trappeopgange
- biler, busser, skibe, togvogne, fly
- kontorer og forretninger uden for åbningstid

f.eks. pejleudstyr inde i en bil (fiskekutter, Greenpeace)

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 7

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 263 - brevhemmeligheden

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) bryder eller unddrager nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet,

...

Omfattet: notesbog, dagbog, journal, regnskabsbog, kartotek, sagsakt
Omfattet: skriftligt og lydoptaget materiale

Ej omfattet: postkort, telefonbesked, huskeseddel
Ej omfattet af strl.: materiale i åben affaldskurv, skraldespand o.lign.;
men omfattet af branchekodeks

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 8

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 263 – adgang til gemmer

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

...

2) skaffer sig adgang til andres gemmer,

...

Omfattet: skuffer, skabe, tasker, lommer

Ej: åbne hylder, køleskab

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 9

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 263 – adgang til it-oplysninger

...

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et informationssystem.

...

Omfattet: elektronisk udstyr med funktioner svarende til en computers, f.eks. Internet of Things i hjemmet eller biler

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 10

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 263 – aflytning, lydoptagelse

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

...

3) ved hjælp af et apparat hemmeligt aflytter eller optager udtalelser fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som han ikke selv deltager i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang.

“hemmeligt”: skjult teknisk udstyr
“lukket”: deltagelse beregnet for en begrænset kreds
Ej omfattet: ordveksling man selv deltager i, eller som en deltager har givet samtykke til at aflytte/optage

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 11

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 264 a – fotografering mv. (1)

Den, som uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.
Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer.

Omfattet:

- skjult kamera
(for medierne: nøje afvejning af hensynet til privatlivets fred over for hensynet til ytringsfriheden)
- person i tøjforretnings prøverum, sportsanlægs omklædningsrum og aflukkede træningslokaler?
(cf. P&F kodeks!)

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 12

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 264 a – fotografering mv. (2)

Den, som uberrettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.
Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberrettiget iagttager sådanne personer.

Ej omfattet:

- person i køretøj på frit tilgængeligt sted
- person som sekundær karakter i bygningsmæssig kontekst
- person i åben indgangsdør eller indkørsel
- person i arbejde på tag, som kan iagttages frit?

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 13

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 264 c - meddelelseshæleri

De i §§ 263, 264 og 264 a indeholdte straffebestemmelser finder tilsvarende anvendelse på den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, som er fremkommet ved overtrædelsen.

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 14

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Straffelovens § 264 d – meddelelse om private forhold

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold

...

”private forhold”: sygdom, misbrug, seksuelle forhold, økonomi

”uberettiget”

§ 269: berettiget varetagelse af eget eller andres tarv

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 15

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Anvendelse af gps-sporingsudstyr uden samtykke

Inde i en bil: strl. § 264
UFR 2012.2510 Ø: fiskekutter, Greenpeace
UFR 2000.2476 H: politiets indtrængen i bil kræver lovhjemmel og retskendelse, se rpl. § 791 a

Uden på en bil:
UFR 1996.1496 V: lovlig politimæssig skygning

Persondatalovens kap. 4: krav om sagligt formål, nødvendighed og proportionalitet samt underretning af den undersøgte

Privat virksomhed: risiko for indsamling af irrelevante data, herunder om andre personer
Forbrugerrådet: intimiderende over for uskyldige
IMR: sammenligner med teleobservation, jf. rpl. § § 780-781

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 16

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Anvendelse af gps-sporingsudstyr uden samtykke

Uden på en bil:

Finanstilsynets rapport: gps-sporing er ikke foreneligt med kravet om redelig og loyal adfærd og må ikke anvendes i efterforskning

Forsikring & Pension har 5. februar 2016 udsendt et revideret adfærdskodeks: gps-sporing må ikke anvendes

Overtrædelse af kodeks kan medføre strafsanktioneret påbud fra Finanstilsynet, jf. bkg. 1094, 2015 § § 36-37

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 17

KØBENHAVNS UNIVERSITET Jørn Vestergaard

Det Juridiske Fakultet

Grænser for privat sagsoplysning

Jørn Vestergaard,
professor i strafferet

jv@jur.ku.dk
<http://jura.ku.dk/jv>

Seminar - Dansk Forening for Forsikringsret og Dansk Forum for IT-ret - 30.03.2016
Dias 18

